

KJV 2012-2013 (GROEP 2)

De dokter en het leger van Davy / Edward van de Vendel & Pieter Van Eenoge (ill.) (door Frederic Vercaemst)

Auteursinfo (zie ook www.villakakelbont.be)

Edward van de Vendel werd op 1 augustus 1964 geboren in Leerdam (NL). In het naburige dorpje Beesd (NL) groeide hij op. Hij woonde er tot zijn eenentwintigste. Edward heeft één broer en één zus. Ze zijn allebei jonger. De broer woont in Canada.

Edward was een rustig en vrolijk kind. Hij speelde binnen én buiten. Hij hield ook van muziek. Het eerste nummer dat hij zelf kocht was 'Waterloo' van ABBA.

Als kind las hij zelf niet zoveel boeken. Hij vond boeken vooral mooi om naar te kijken toen ze in de kast stonden. Toen hij ouder was, begon Edward wel te lezen, vooral de boeken van Guus Kuijer en Imme Dros vielen in de smaak. Ook de boeken van Paul Biegel, Wim Hofman en Els Pelgrom werden vaak gelezen. Edward vindt dat je de stijl van Paul Biegel, Wim Hofman en Guus Kuijer in zijn werk kan terugzien.

Aanvankelijk wilde Edward voetballer worden, maar hij kon niet zo goed voetballen. Of zanger, maar dat leek ook niet vanzelfsprekend. Hij wilde vooral graag leerkracht worden. Zijn moeder was kleuterjuf en gaf het goede voorbeeld. Zijn vader was directeur van dezelfde school.

Edward werd dus onderwijzer op verschillende plaatsen in Nederland. In 2001 is hij gestopt met lesgeven om zich beter te concentreren op het schrijven.

Edward woont nu in Rotterdam (NL) en zijn hobby's zijn praten met zijn vrienden, naar de film gaan, in de fitness sporten, naar voetbal kijken en reizen.

Verschillende boeken van Edward zijn vertaald, naar onder meer het Duits, Frans, Noors, Deens, Portugees, Chinees en zelfs het Georgisch.

📄 www.edwardvandevedel.com

Pieter Van Eenoge werd in 1976 geboren in Brugge. Hij groeide echter op in Keulen (D). In 1999 studeerde hij af aan het Sint Lucas college van Gent. Een jaar later startte hij als illustrator.

Pieter woont nu weer in Brugge samen met zijn vrouw, twee kinderen en twee katten. *De dokter en het leger van Davy* is zijn prentenboekendebut.

www.pietervaneenoge.be

Kort samengevat

Davy is erg ziek. De dokter komt langs en zegt dat er een oorlog binnen hem woedt. Het leger van Davy moet versterkt worden met extra krachtige munitie. Deze munitie krijgt hij in de vorm van pillen en drankjes. Bij elk bezoek vertelt de dokter meer over het leger. Davy gaat mee in het verhaal van de dokter. Alleen duurt de oorlog wel heel lang en hij wordt heel erg moe. Na een poosje haalt hij geen kracht meer uit het verhaal van de dokter. Maar als hij beter wordt, gaat Davy er weer in geloven. Het verhaal sluit af met een feest in Davy's lichaam. Davy is dus genezen.

De makers aan het woord

Edward van de Vendel (Facebook chat, zaterdag 7 juli 2012):

‘Ik weet eerlijk gezegd niet meer precies hoe het boek tot stand kwam. Ik wilde wel al heel lang iets schrijven voor kinderen die een beetje ziek zijn en toen kwam dit verhaal eruit. De naam Davy komt van een jongen die ik kende en die een tijdje ziek was. Hij vertelde me dat 'de muur' steeds grijzer werd.

Ik was erg verrast dat *De dokter en het leger van Davy* genomineerd werd, maar vooral dat niet alleen dit boek, maar ook mijn andere prentenboek van het afgelopen jaar: *De duif die niet kon duiken*, er ook bij zat. Héél fijn.’

Pieter Van Eenoge (mail, 16 juli 2012):

‘Ik had nog niets vernomen over de nominatie, dus dit is heel goed nieuws en ben er zeer blij mee :-). Hopelijk kan ik ze verzilveren...

Voor anekdotes moet ik eens goed nadenken, hoor. O ja, ik was tijdens het werken aan dit boek een weekend in Amsterdam waar ik op de terugweg naar het hotel een gigantisch boek met oude anatomische tekeningen had gekocht (het weegt zeker meer dan 10 kilo). Helaas had de tram het laten afweten waardoor ik 5 kilometer met dat ding heb moeten sleuren. Op teenslippers... Alles voor de kunst ;-)

In tegenstelling tot wat de recensies schrijven, heb ik me niet door het werk van Permeke, maar door het werk van Gustaaf De Smet laten inspireren.’

Het boek

Ziek zijn

De dokter en het leger van Davy is een levensecht boek waarin het hoofdpersonage behoorlijk ziek is.

De dokter neemt hem mee naar een fantasievolle omgeving en geeft zo een herkenbaar beeld van Davy's lichaam en zijn medicijnen. Hebben de lezers van dit boek hierdoor ook iets bijgeleerd?

Kennen de kinderen andere kinderen die ziek zijn? Zou dit boek hen hoop kunnen geven?

Illustraties

Wat vinden de kinderen van de tekeningen? Bij het begin ziet Davy er wel wit en ziek uit. Davy krijgt meer kleur naar het einde van het boek.

Gelukkig einde

Het boek kent een gelukkig einde: Davy is genezen. Jammer genoeg is dit in het echte leven niet altijd zo. Moet een verhaal altijd goed eindigen?

Cover

De kaft van het boek laat helemaal niet vermoeden waar het verhaal over gaat. Wat dachten de kinderen toen ze de cover voor het eerst zagen? Waar dachten ze dat het verhaal over zou gaan?

Na het voorlezen

- De kinderen zullen na dit verhaal wel willen vertellen over ziek zijn. Wie is al eens (erg) ziek geweest? Hoe voelde je je toen? Had je ook het gevoel dat er een leger aanwezig was in je lichaam? Wat vinden de kinderen van pilletjes en siroop? Smaken ze vies of net lekker? Misschien kennen de kinderen wel andere kinderen die nu heel erg ziek zijn. Zou dit verhaal hen kunnen helpen?
- Maak voor de kinderafdeling van een ziekenhuis tekeningen of andere knutselwerkjes. Daar zullen ze vast en zeker blij mee zijn. Daarmee zal hun leger extra aangesterkt worden.
- Het leger van Davy heeft zijn eigen vlag. Ontwerp je eigen vlag. Hoe zou jouw vlag eruit zien waarmee je leger aangevoerd wordt?

Wist je dat

- Op de eerste illustratie, waar Davy ziek op de schoot van mama ligt, hangt een zelfportret van Pieter Van Eenoge aan de muur.
- Het volgende boek waarvoor Pieter Van Eenoge de illustraties maakte, is een verhaal van Brigitte Minne. Het heet *De poppen van oma* (De Eenhoorn, september 2012).
- Edward van de Vendel heeft een speciale band met het Eurovisiesongfestival. Hij is er vaak achter de schermen te vinden.

KJV 2012-2013 (GROEP 2)

De duif die niet kon duiken / Edward van de Vendel & Alain Verster (ill.) (door Ann Foulon)

Auteursinfo (zie ook www.villakakelbont.be)

Edward van de Vendel is geboren in Leerdam, Nederland, en groeide op in de Betuwe. Hij studeerde aan de pedagogische academie waarna hij meester werd en daarna directeur van een basisschool die hij zelf had opgericht.

Langzaam maar zeker werd de liefde voor het lesgeven verdrongen door de liefde voor het schrijven. Sinds 2001 is hij fulltime schrijver. Hij schrijft zowel prentenboeken als boeken voor eerste lezers en adolescenten, zowel poëziebundels als non-fictie. Daarnaast geeft hij gastlessen poëzie en schrijft hij liedjesteeksten.

In totaal mocht hij al drie Gouden Zoenen, vier Zilveren Griffels en de Woutertje Pieterse Prijs in ontvangst nemen. Vele van zijn boeken vonden reeds hun weg naar het buitenland. Er zijn vertalingen van Edwards boeken te vinden in Frankrijk, Duitsland en Italië.

🔗 www.edwardvandevedel.com

Alain Verster woont in Brasschaat. Hij studeerde grafisch ontwerp en illustratie aan de KASK in Gent, waar hij o.m. les kreeg van illustrator Carll Cneut. Hij werkt deeltijds in een lifestyle-store voor kinderen en daarnaast illustreert hij kinderboeken. Momenteel werkt hij aan een tweede prentenboek.

Kort samengevat

Het is de dag van het afduiken. De jonge duiven zitten in de dakgoot en duiken een na een naar beneden. Ze moeten naast de tafels landen en een kruimel oppikken. Voor een rasechte duif kan dit geen probleem zijn. Maar Telemark daarentegen is doodsbang. Telemark is 'de duif die niet kon duiken'. Met een bang hartje wacht hij zijn vlucht af. Hij heeft nog nooit een goede duikvlucht gemaakt. Maar dan is het zijn beurt en maakt hij van saladevallen een populaire duivensport!

Aan de slag

Zie ook: <http://www.jeugdboekenweek.be/archieflestips.htm> Klik de lestips van het eerste leerjaar open.

Maak een kopie van de cover, maar zonder tekst. Scan het boek in, verwijder alle tekst en druk af. Bespreek de tekstloze cover:

- Wie weet waarover het boek gaat?
- Wat zie je?
- Welk dier zit op de tak?
- Waarom denk je dat het een vogel is?
- Waaraan zie je dat?
- Welke soort vogel is het volgens jou?
- Welke titel zou het boek hebben? Wie bedenkt een titel?

Neem het boek er nu bij.

- Spreekt de tekening op de cover je aan?
- Welk gevoel krijg je als je de tekening ziet?
- Valt er iets bijzonders op aan de cover?

Vestig de aandacht vooral op de blauwe letters van de titel en het contrast tussen het felle blauw en de zachte tinten van de illustratie.

In het boek wordt Telemark geconfronteerd met zijn beperkingen. Laat ook de kinderen een aantal moeilijke opdrachten uitproberen:

- met een lepel in de mond een knikker van punt a naar punt b brengen
- vogelpik spelen – wie zit in de roos ?
- een bal aan een touwtje in een netje opvangen
- een zeepbel terug opvangen zonder dat die uiteenspat
- een kaartenhuisje bouwen
- ...

Zoek vooral dingen waar de meeste kinderen niet meteen in slagen. Bespreek hoe de kinderen zich voelen. Wie werd boos? Wie wilde niet meer proberen? Wie bleef volhouden? Wie bleef mislukken? Wie slaagde uiteindelijk wel?

Sta nog even verder stil bij hoe het voelt als je iets niet kan. Kunnen de juryleden voorbeelden geven van dingen die ze zelf (nog) niet kunnen en hoe ze zich daarbij voelen? Stimuleert hen dat om te blijven proberen of geven ze op?

Bij het voorlezen

Lees het boek voor. Alle juryleden moeten goed kunnen meekijken. Voorzie eventueel extra boeken en laat de kinderen in groepjes ‘meelezen’ terwijl je vertelt. Lees de vette, groter gedrukte tekst met meer kracht voor. Wijs hen daar na afloop op. Waarom staan er woorden en zinnen groter en vetter gedrukt? Hebben ze iets gemerkt tijdens het voorlezen?

Sta ook stil bij de tekeningen tijdens het voorlezen. Wat zien ze? Vertellen de tekeningen soms meer dan het verhaal?

In het boek staan nogal wat moeilijke woorden. Ga bij een tweede voorleesbeurt na of de groep alles begrepen heeft door de juryleden het verhaal te laten navertellen aan de hand van de prenten.

Heb aandacht voor het taalgebruik. Edward Van de Vendel gebruikt mooie woorden, bijvoorbeeld:

- Hoe anders klinkt ‘duivenomaatje’ dan ‘oude duif’?
- Bestaat het woord ‘saladevallen’ of is dit ook door de schrijver bedacht?
- De papa van Telemark ‘keek alleen maar zo... zo... zo stil’. Wat betekent ‘stil kijken’? Wat kan het betekenen?

Hebben de juryleden opgemerkt hoe het woordgebruik (de gedachten) van Telemark heviger worden als zijn duikbeurt nadert?

Van de Vendel beschrijft de duiven als waren het mensen. Waar is dit voor de juryleden herkenbaar? Lijkt een zwemexamen niet sterk op een duifexamens? Wie herkent de gevoelens van Telemark?

Wie had de afloop van het verhaal kunnen voorspellen? Wie dacht dat Telemark te bang ging zijn om te duiken?

Bij de illustraties

De tekst en tekeningen van dit verhaal vullen elkaar perfect aan. Bekijk dit samen met de juryleden. Door het formaat van het prentenboek kunnen de illustraties als grote, sfeervolle schilderijen afgebeeld worden. Hoe zijn de illustraties gemaakt? Heeft de illustrator enkel getekend? Wat gebruikt hij nog? Gebruikt hij veel kleur? Welke kleuren gebruikt hij: zachte of felle? Kijk naar de gezichten van het mensenomaatje en kinderen. Ze zien eruit alsof ze van een oude foto komen.

Hier vertelt Alain Verster over zijn wel heel specifieke techniek:

‘Vorig jaar ontdekte ik inderdaad toevallig dat de inkt van foto’s, die ik via de computer afdrukte, een print achterliet op plakband die ik erover had gekleefd. Je krijgt zo een reproductie op de tape, maar dan vager. De fotoafdrukken vormen de basis voor mijn illustraties. Ik teken eraan verder en verwerk ze op de computer. Het uitvinden van die techniek was eigenlijk een droom want ik heb nooit goed hoofden kunnen tekenen en nu plak ik ze er gewoon op. Handen vind ik ook heel moeilijk, dus zoek ik veel wantjes (lacht).’

Lees de rest van het interview op <http://whateveragogo.wordpress.com/2011/04/08/de-poezie-van-oude-beelden-een-interview-met-illustrator-alain-verster/>

In de aflevering van *Onder Cover* (het boekenprogramma van ATV) van 28 juni 2011 wordt Alain

Verster geïnterviewd (vanaf 00:57). Je ziet hem hier zijn bijzondere techniek toepassen en uitleggen.
<http://www.atv.be/onder-cover/onder-cover-28-juni-2011>

Creatieve afronding

Krantenillustratie

De illustraties in *De duif die niet kon duiken* bestaan uit zachte kleuren en vormen. Geef de juryleden de opdracht om samen krantenillustratie te maken in de sfeer van het boek. Bespreek bij welke belangrijke scènes uit het verhaal ze een illustratie zullen maken. Dat doen ze op een groot blad bruin inpakpapier, met enkel lijm en krantenpapiersnippers. Ze kunnen de stukjes kranten sorteren volgens drukte (donkerder en lichter, vette koppen of kleine lettertjes) en grootte, ze kunnen de snippers netjes tegen elkaar of op elkaar plakken, of meerdere laagjes over elkaar plakken...

De uiteindelijke collage dient als achtergrond waarop de juryleden verder werken. Laat hen sommige delen van de collage inkleuren met wasco of waterverf. Maar ze mogen niet meer dan één of twee inkleuren! Laat hen kiezen. Het spreekt voor zich dat ze zich mogen laten inspireren door de illustraties in het boek.

Maak je eigen Telemark

Laat de kinderen in kosteloos materiaal of in klei een eigen Telemark knutselen. In de klei kan je allerlei ander materiaal verwerken: veertjes, rietjes, mozaïeksteentjes... Elk van die Telemarkjes krijgt een specifieke naam en kan worden ingezet in een bepaalde situatie.

KJV 2012-2013 (GROEP 2)

De duif die niet kon duiken / Edward van de Vendel & Alain Verster (ill.) (door Ann Foulon)

Auteursinfo (zie ook www.villakakelbont.be)

Edward van de Vendel is geboren in Leerdam, Nederland, en groeide op in de Betuwe. Hij studeerde aan de pedagogische academie waarna hij meester werd en daarna directeur van een basisschool die hij zelf had opgericht.

Langzaam maar zeker werd de liefde voor het lesgeven verdrongen door de liefde voor het schrijven. Sinds 2001 is hij fulltime schrijver. Hij schrijft zowel prentenboeken als boeken voor eerste lezers en adolescenten, zowel poëziebundels als non-fictie. Daarnaast geeft hij gastlessen poëzie en schrijft hij liedjesteeksten.

In totaal mocht hij al drie Gouden Zoenen, vier Zilveren Griffels en de Woutertje Pieterse Prijs in ontvangst nemen. Vele van zijn boeken vonden reeds hun weg naar het buitenland. Er zijn vertalingen van Edwards boeken te vinden in Frankrijk, Duitsland en Italië.

🔗 www.edwardvandevedel.com

Alain Verster woont in Brasschaat. Hij studeerde grafisch ontwerp en illustratie aan de KASK in Gent, waar hij o.m. les kreeg van illustrator Carll Cneut. Hij werkt deeltijds in een lifestyle-store voor kinderen en daarnaast illustreert hij kinderboeken. Momenteel werkt hij aan een tweede prentenboek.

Kort samengevat

Het is de dag van het afduiken. De jonge duiven zitten in de dakgoot en duiken een na een naar beneden. Ze moeten naast de tafels landen en een kruimel oppikken. Voor een rasechte duif kan dit geen probleem zijn. Maar Telemark daarentegen is doodsbang. Telemark is 'de duif die niet kon duiken'. Met een bang hartje wacht hij zijn vlucht af. Hij heeft nog nooit een goede duikvlucht gemaakt. Maar dan is het zijn beurt en maakt hij van saladevallen een populaire duivensport!

Aan de slag

Zie ook: <http://www.jeugdboekenweek.be/archieflestips.htm> Klik de lestips van het eerste leerjaar open.

Maak een kopie van de cover, maar zonder tekst. Scan het boek in, verwijder alle tekst en druk af. Bespreek de tekstloze cover:

- Wie weet waarover het boek gaat?
- Wat zie je?
- Welk dier zit op de tak?
- Waarom denk je dat het een vogel is?
- Waaraan zie je dat?
- Welke soort vogel is het volgens jou?
- Welke titel zou het boek hebben? Wie bedenkt een titel?

Neem het boek er nu bij.

- Spreekt de tekening op de cover je aan?
- Welk gevoel krijg je als je de tekening ziet?
- Valt er iets bijzonders op aan de cover?

Vestig de aandacht vooral op de blauwe letters van de titel en het contrast tussen het felle blauw en de zachte tinten van de illustratie.

In het boek wordt Telemark geconfronteerd met zijn beperkingen. Laat ook de kinderen een aantal moeilijke opdrachten uitproberen:

- met een lepel in de mond een knikker van punt a naar punt b brengen
- vogelpik spelen – wie zit in de roos ?
- een bal aan een touwtje in een netje opvangen
- een zeepbel terug opvangen zonder dat die uiteenspat
- een kaartenhuisje bouwen
- ...

Zoek vooral dingen waar de meeste kinderen niet meteen in slagen. Bespreek hoe de kinderen zich voelen. Wie werd boos? Wie wilde niet meer proberen? Wie bleef volhouden? Wie bleef mislukken? Wie slaagde uiteindelijk wel?

Sta nog even verder stil bij hoe het voelt als je iets niet kan. Kunnen de juryleden voorbeelden geven van dingen die ze zelf (nog) niet kunnen en hoe ze zich daarbij voelen? Stimuleert hen dat om te blijven proberen of geven ze op?

Bij het voorlezen

Lees het boek voor. Alle juryleden moeten goed kunnen meekijken. Voorzie eventueel extra boeken en laat de kinderen in groepjes ‘meelezen’ terwijl je vertelt. Lees de vette, groter gedrukte tekst met meer kracht voor. Wijs hen daar na afloop op. Waarom staan er woorden en zinnen groter en vetter gedrukt? Hebben ze iets gemerkt tijdens het voorlezen?

Sta ook stil bij de tekeningen tijdens het voorlezen. Wat zien ze? Vertellen de tekeningen soms meer dan het verhaal?

In het boek staan nogal wat moeilijke woorden. Ga bij een tweede voorleesbeurt na of de groep alles begrepen heeft door de juryleden het verhaal te laten navertellen aan de hand van de prenten.

Heb aandacht voor het taalgebruik. Edward Van de Vendel gebruikt mooie woorden, bijvoorbeeld:

- Hoe anders klinkt ‘duivenomaatje’ dan ‘oude duif’?
- Bestaat het woord ‘saladevallen’ of is dit ook door de schrijver bedacht?
- De papa van Telemark ‘keek alleen maar zo... zo... zo stil’. Wat betekent ‘stil kijken’? Wat kan het betekenen?

Hebben de juryleden opgemerkt hoe het woordgebruik (de gedachten) van Telemark heviger worden als zijn duikbeurt nadert?

Van de Vendel beschrijft de duiven als waren het mensen. Waar is dit voor de juryleden herkenbaar? Lijkt een zwemexamen niet sterk op een duifexamens? Wie herkent de gevoelens van Telemark?

Wie had de afloop van het verhaal kunnen voorspellen? Wie dacht dat Telemark te bang ging zijn om te duiken?

Bij de illustraties

De tekst en tekeningen van dit verhaal vullen elkaar perfect aan. Bekijk dit samen met de juryleden. Door het formaat van het prentenboek kunnen de illustraties als grote, sfeervolle schilderijen afgebeeld worden. Hoe zijn de illustraties gemaakt? Heeft de illustrator enkel getekend? Wat gebruikt hij nog? Gebruikt hij veel kleur? Welke kleuren gebruikt hij: zachte of felle? Kijk naar de gezichten van het mensenomaatje en kinderen. Ze zien eruit alsof ze van een oude foto komen.

Hier vertelt Alain Verster over zijn wel heel specifieke techniek:

‘Vorig jaar ontdekte ik inderdaad toevallig dat de inkt van foto’s, die ik via de computer afdrukte, een print achterliet op plakband die ik erover had gekleefd. Je krijgt zo een reproductie op de tape, maar dan vager. De fotoafdrukken vormen de basis voor mijn illustraties. Ik teken eraan verder en verwerk ze op de computer. Het uitvinden van die techniek was eigenlijk een droom want ik heb nooit goed hoofden kunnen tekenen en nu plak ik ze er gewoon op. Handen vind ik ook heel moeilijk, dus zoek ik veel wantjes (lacht).’

Lees de rest van het interview op <http://whateveragogo.wordpress.com/2011/04/08/de-poezie-van-oude-beelden-een-interview-met-illustrator-alain-verster/>

In de aflevering van *Onder Cover* (het boekenprogramma van ATV) van 28 juni 2011 wordt Alain Verster geïnterviewd (vanaf 00:57). Je ziet hem hier zijn bijzondere techniek toepassen en uitleggen. <http://www.atv.be/onder-cover/onder-cover-28-juni-2011>

Creatieve afronding

Krantenillustratie

De illustraties in *De duif die niet kon duiken* bestaan uit zachte kleuren en vormen. Geef de juryleden de opdracht om samen krantenillustratie te maken in de sfeer van het boek. Bespreek bij welke belangrijke scènes uit het verhaal ze een illustratie zullen maken. Dat doen ze op een groot blad bruin inpakpapier, met enkel lijm en krantenpapiersnippers. Ze kunnen de stukjes kranten sorteren volgens drukte (donkerder en lichter, vette koppen of kleine lettertjes) en grootte, ze kunnen de snippers netjes tegen elkaar of op elkaar plakken, of meerdere laagjes over elkaar plakken...

De uiteindelijke collage dient als achtergrond waarop de juryleden verder werken. Laat hen sommige delen van de collage inkleuren met wasco of waterverf. Maar ze mogen niet meer dan één of twee inkleuren! Laat hen kiezen. Het spreekt voor zich dat ze zich mogen laten inspireren door de illustraties in het boek.

Maak je eigen Telemark

Laat de kinderen in kosteloos materiaal of in klei een eigen Telemark knutselen. In de klei kan je allerlei ander materiaal verwerken: veertjes, rietjes, mozaïeksteentjes... Elk van die Telemarkjes krijgt een specifieke naam en kan worden ingezet in een bepaalde situatie.

KJV 2012-2013 (GROEP 2)

***In het bos van luiaard* / Sophie Strady, Anouck Boisrobert (ill.) en Louis Rigaud (ill.)
(door Ann Foulon)**

Auteursinfo

Anouck Boisrobert en **Louis Rigaud** wonen in Parijs. Beiden werken ze als zelfstandige ontwerpers en illustratoren in de multimedia. Ze houden van de verschillende media: het boek, het bewegende beeld, het web, de video game... Ze spelen graag met de beperkingen van deze verschillende media. In 2009 verscheen van hen het erg positief onthaalde boek *Pop-up stad* (Querido).

Korte samengevat

Alles is groen en overal in het bos is leven. Ergens in een boom, tussen de vogels en de roofdieren, hangt de luiaard te slapen. Maar dan komen monstermachines die steeds meer bomen omkappen. Mensen en dieren vluchten. Het bos wordt kleiner en kleiner, tot de luiaard eenzaam in de enige overblijvende boom hangt. Als er nog maar één boom over is besluit een man dat het bos terug moet komen, en hij begint te zaaien.

Vooraf

Verzamel enkele pop-upboeken. Wat valt hierbij op? Wat maakt een pop-upboek zo bijzonder? Een lijstje van heel verschillende pop-upboeken:

- *Pop-up stad* / Anouck Boisrobert (Querido, 2009)
- *ABC3D* / Marion Bataille (Querido, 2008)
- *10* / Marion Bataille (Querido, 2010)
- *Wij gaan op berenjacht (pop-up)* / Michael Rosen & Helen Oxenbury (ill.) (Gottmer, 2006)
- *Roodkapje, Hans en Grietje en Doornroosje* / Louise Rowe (The House of Books, 2010 en 2011)
- *Er was eens...* / Geert De Kockere & Benjamin Lacombe (Abimo, 2011)

Laat de juryleden *In het bos van Luiaard* beleven. Zet het boek rechtop en laat hun handen over de randen glijden, zonder het boek open te doen. Laat hen het bijzondere formaat (opstaand en smal) aanvoelen. Vouw het boek op de eerste bladzijde open. Hou het op ooghoogte en draai het voorzichtig rond. Dit lijkt wel op een film! Kijk hoe je voor en achter de bomen van alles opmerkt. Dit is een prachtig bos vol vogels en roofdieren!

Voorlezen

De pop-up pagina's spreken voor zich; er is weinig tekst nodig. Door het verrassingseffect (wat zal er weg zijn en wat zal er bij komen?) kan je als lezer bijna niet wachten en draai je de volgende bladzijde gauw om. En elke keer zoek je de luiaard: is hij er nog? Als je traag kijkt zie je ook wat er allemaal verdwijnt.

Omdat er op de prenten zoveel te zien is dat de juryleden vast ongeduldig naar de volgende prent willen gaan, kan je het boek eerst al kijkend beleven. Daarna kan je de tekst voorlezen.

Sla het boek open en toon het schitterend bos. Kijk hoe het tot leven komt. Het lijkt alsof je zelf door het bos loopt. Terwijl je dit doet, speur je alle bomen af, op zoek naar de luiaard. Wanneer je hem hebt gevonden, kan je op de volgende pagina weer opnieuw beginnen. Die zoektocht zal steeds korter worden, aangezien er steeds meer bomen worden gekapt. Let ook op de mensen.

Merk samen met de juryleden op dat de bladzijden steeds leger worden. Maak het spannend, om dan verrassend vast te stellen dat er nog mensen zijn die om de natuur geven en nieuwe boompjes zaaien. Zo komt het bos toch terug.

Met enkele basiskleuren is het boek heel grafisch geïllustreerd. Let op het contrast tussen het volle bos en de kale vlakte. Kijk naar de eenvoud van de bomen.

Lees het verhaal voor en heb aandacht voor de poëtische taal:

- metaalachtig geluid
- het geschreeuw van de toekan doorklieft de lucht
- machines met enorme kaken
- gruwelijke littekens
- de lichtvlekken in het gebladerde fonkelden

Let op de herhaling: 'en de luiaard – zie je hem' Het gebruik van deze herhaling geeft het verhaal spanning. Merken de juryleden dit op? En leuk, op het einde is het omgekeerd: 'zie je hem – de luiaard' Wie liet zich vangen en was geneigd om snel te zeggen: 'en de luiaard – zie je hem'?

Kijk hoe de prenten – hoe grafisch ze ook mogen zijn – ook gevoel uitstralen. De kraan die flink rechtop staat terwijl hij de bomen omhakt, lijkt wel fier te zijn. Vergelijk dit met de kraan op de laatste prent. Kijk ook naar de mensen die uit het bos lopen. Merk hun snelheid en angst op. Vergelijk met de mensen die het nieuwe bos inwandelen.

Nabespreking

In het bos van de luiaard gaat over ontbossing. Het is een verhaal met een boodschap: alle wat je doet, heeft gevolgen. Voor je het weet, laat je iets verdwijnen dat je later zal missen. En ook: al doe je iets alleen, je kan altijd een bijdrage leveren aan een groene wereld.

Het boek werd tijdens Jeugdboekenweek 2012 (met als thema Dieren) getipt door Stichting Lezen omdat boeken over milieuproblemen vaak ingewikkeld zijn en een ver-van-mijn-bed-show lijken. Met deze luiaard komt de problematiek heel dichtbij. Om over na te denken: jaarlijks verdwijnt er 150.000 km² bos. Tijdens de laatste 100 jaar werd de helft van de totale oppervlakte van de regenwouden vernietigd. Neem een kijkje op de site van WWF voor meer info: www.wwf.be/nl

KJV 2012-2013 (GROEP 2)

***Jakob en Jakoba* / Siska Goeminne & Sarah Verroken (ill.)
(door Inge Umans)**

Auteursinfo (zie ook www.villakakelbont.be)

Siska Goeminne werd op 30 oktober 1968 in Deinze geboren. Als kind al was schrijven even vanzelfsprekend als ademen voor haar. Ze studeerde Germaanse filologie in Leuven. Ze werkte aan de universiteit, werd redacteur bij een uitgeverij en debuteerde met *Het hoofd van Marieke* in 2001. Sinds 2005 is Siska Goeminne voltijds auteur.

☞ www.siskagoeminne.be

Sarah Verroken werd in Gent geboren maar woont en werkt in Wellington, Nieuw-Zeeland. In 2006 studeerde ze af als Meester in de Beeldende kunsten. Als eindwerk schreef en illustreerde ze *Boos*, waarmee ze de Prijs van de stad Hasselt won en waardoor *Boos* meteen haar eerste gepubliceerde boek werd. Sarah werkt als illustrator en grafisch vormgever voor klanten over de hele wereld.

☞ www.sarahverroken.com

Kort samengevat

Jakob verstoppt zich in de tuin voor zijn zusje Jakoba, die hem komt zoeken. Wanneer er een duif in het kippenhok belandt, hoopt Jakob dat zijn stoere zusje het dier gaat redden. Maar dat durft ze niet. Jakob raapt al zijn moed bij elkaar, verlaat zijn schuilplaats en gaat naar het kippenhok. Daar krijgt hij hulp uit onverwachte hoek: de poes drijft de pikkende kip in een hoekje zodat Jakob de duif kan pakken. De duif is gered en Jakob is trots op zichzelf...

Thema's

durven, moed, trots zijn

Vóór het lezen

Toon het boek. Lees de titel en bekijk de tekening op de cover. Vraag de verwachtingen van de juryleden: waar zal het over boek gaan? Wie zijn Jakob en Jakoba? Welk dier zit op het hoofd van Jakoba? Bekijk ook de illustratie op de achterkant. Welk dier zien ze hier? Vergelijk de duif en de kip. Is de kip bang? En de duif? Kijk ook naar Jakob en Jakoba. Wat kunnen de juryleden uit hun gelaatsuitdrukking afleiden?

Hou een kort gesprek over durven en moedig zijn. Wie van de kinderen is een durfal? Wie laat de heldendaden liever aan anderen over? Leg een aantal situaties voor en vraag hoe de juryleden zouden reageren:

- Er zit een kat in de boom. De kat durft niet meer naar beneden komen. Wat zou jij doen? In de boom klimmen? Er een ander kind bijhalen? Een volwassene roepen? De andere kant opkijken?
- Er ligt een vlieg in je bord soep. Vis je de vlieg er met je vingers uit? Met een lepel? Giet je de soep weg? Vraag je hulp aan je ouders?
- De kat heeft een muis gevangen. De muis leeft nog. Wat doe je? De muis redden? De kat de muis laten oppeuzelen? Hulp roepen?
- ...

Illustraties

Kennen de juryleden andere boeken van Sarah Verroken? Toon het boek *Boos*. Vergelijk dit met de illustraties in *Jakob en Jakoba*. Herkennen de juryleden de hand van de illustrator? Wat is anders? Wat is hetzelfde? Bekijk ook de website van Sarah Verroken, daar vind je nog meer illustraties.

Welke techniek(en) werd(en) er in dit boek gebruikt?

Vertellen de prenten meer dan de tekst, vullen ze de tekst aan of beelden ze de tekst gewoon uit?

Wat kunnen de juryleden vertellen over de kleuren? Zijn de kleuren hard of zacht? Opvallend of somber?

Zijn de tekeningen levensecht of fantasierijk?

Vinden de juryleden de tekeningen mooi? Inspirerend? Opvallend? Origineel? Vrolijk? Duidelijk?

Kleurrijk? Lelijk? Kunnen ze ook zeggen waarom?

Bekijk, benoem en vergelijk de verschillende emoties. Wat kunnen de juryleden bijvoorbeeld vertellen over Jakob op p. 4? Hoe voelt hij zich? Vergelijk met de tekening van Jakob op p. 7. Wat is er gebeurd? Hoe voelt hij zich hier? Hoe voelt Jakoba zich op p. 10? Op p. 12/13? Kijk ook naar de dieren: op p. 4 ligt de kat knus op de schoot van Jakob en op p. 10 zit de kat wild op het hoofd van Jakoba. Kijk ook naar de kip op p. 16-17 en op p. 25 en p. 28.

Tekst en personages

Kennen de juryleden andere boeken werk van Siska Goeminne? Toon en/of lees andere boeken voor: *Het Fantastische Verhaal van Ferre en Frie*, *De billen van Mamoe*, *Wie heeft mij uitgevonden?*, *Het hoofd van Marieke*.

Is *Jakob en Jakoba* verhaal moeilijk of gemakkelijk om zelf te lezen? Zijn de zinnen lang of kort? Zijn de woorden lang of kort? Waarom staan sommige woorden en zinnen vet gedrukt? Waarom staan sommige zinnen in het geel, blauw, oranje of rood? (titel)

Zou het verhaal echt gebeurd kunnen zijn? Waarom wel/niet?

Kan je uit de tekst afleiden wanneer het verhaal zich afspeelt? Is het lente, zomer, herfst of winter? Is het ochtend, middag of avond? Zoek naar voorbeelden in de tekst (bijvoorbeeld p. 3 *Het is te vroeg, nog veel te vroeg. Zelfs de bloemen zijn nog toe.*)

Vinden de juryleden het verhaal mooi? Boeiend? Interessant? Spannend? Grappig? Droevig? Geloofwaardig? Kunnen ze ook zeggen waarom?

Herkennen de juryleden zichzelf in Jakob of Jakoba herkennen? Waarom wel/niet?

Zou Jakob een vriend van hen kunnen zijn? Waarom wel/niet?

Zou Jakoba een vriendin kunnen zijn? Waarom wel/niet?

Hoe is Jakob in het begin van het verhaal? Is hij een beetje bang, verlegen? Waarom en voor wie verstopt hij zich?

Hoe is Jakoba in het begin van het verhaal? Is ze uitbundig, vrolijk? Wat doet ze in de tuin?

Hoe speelt Jakob met de poes? Hoe doet Jakoba dit?

Waarom wordt Jakoba boos (p. 13)?

Hoe reageert Jakob als de duif in het kippenhok belandt? Wat doet Jakoba? Op dit moment gebeurt er iets met de twee personages. Ze veranderen: Jakoba wordt bang en Jakob wordt stoer.

Wat doet Jakoba met de duif, nadat Jakob het beest heeft gered? Vergelijk haar tedere gedrag (p. 33) met het wilde gedrag met de poes (p. 10).

Hoe voelt Jakob zich na het redden van de duif? Wat doet hij, hoe toont dat hij trots is?

Na het lezen

Sta nog even stil bij de twee personages. Herkennen ze zich in het uitbundige gedrag van Jakoba? Of in het stille gedrag van Jakob? Wanneer glimmen zij van trots? Wat kan je doen als je fier bent op jezelf? Waarom kan je fier zijn op jezelf? Als je iets doet wat je normaal niet zou durven, zoals Jakob. Of als een kunstje waarop je lang geoefend hebt, plots lukt.

KJV 2012-2013 (GROEP 2)

Kleine Man en God / Kitty Crowther (door Inge Umans)

Auteursinfo (zie ook www.villakakelbont.be)

Kitty Crowther werd op 4 april 1970 geboren in Brussel als dochter van een Engelse vader en een Zweedse moeder. Ze studeerde beeldende kunst en illustratie aan het St. Lucas-instituut in Brussel en debuteerde als auteur/illustrator in 1994 met *Mijn koninkrijk*. Kitty Crowther werd bekroond met de prestigieuze Astrid Lindgren Memorial Award (ALMA), die ook wel de nobelprijs van de jeugdliteratuur wordt genoemd. Naast haar eigen werk illustreert ze ook het werk van anderen. Ze woont in het Waalse Blanmont, samen met haar man en hun twee zoontjes. *Kleine Man en God* werd bekroond met de Boekenwelp 2012.

Kort samengevat

Kleine Man ontmoet God op zijn ochtendwandeling. Hij is niet dé God, maar een god, zegt God. En ze wandelen samen verder. Praten, eten een omelet, gaan zwemmen in het meer. En dan gaat God naar huis.

Thema's

God, goden, filosoferen, verwondering

Vóór het lezen

Bekijk samen met de juryleden de cover. Wat zien ze? Wie zien ze? Wie zou die lichtgevende figuur zijn? Een mens? Waar bevinden de figuren zich? Wat hebben ze elkaar te vertellen? Waarover zou dit boek kunnen gaan?

Illustraties

Kennen de juryleden nog andere boeken van Kitty Crowther? Toon bijvoorbeeld *Mini voetbalt*, *In het pikkedonker*, *En?*, *De verjaardag van Eekhoorn (en andere verhalen)*... Vergelijk de illustraties.

Herkennen de juryleden de hand van de illustrator? Wat is anders? Wat is hetzelfde?

Welke techniek(en) werd(en) er in dit boek gebruikt? Welke materialen?

Welk kleurenpalet werd gehanteerd? Waarom zou de illustrator voor fluorescerend oranje gekozen hebben? Welk effect heeft dit op de personages en op het geheel?

Vertellen de prenten meer dan de tekst; vullen ze de tekst aan of beelden ze de tekst gewoon uit?

Welke sfeer stralen de tekeningen uit?

Zijn de tekeningen levensecht (zoals een foto) of fantasierijk?
Vinden de juryleden de tekeningen mooi? Lelijk? Afgewerkt? Slordig? Verzorgd? Grappig? Saai?
Interessant? Uitnodigend? Kunnen ze ook zeggen waarom wel/niet? Je kan deze woorden op strookjes papier schrijven. Lees ze voor en laat de juryleden de woorden eruit halen die zij van toepassing vinden op het boek. Zorg ook voor blanco strookjes waarop ze zelf woorden kunnen schrijven.

Tekst

Kennen de juryleden nog andere boeken van Kitty Crowther? (zie ook hierboven)

Is het verhaal moeilijk of gemakkelijk om zelf te lezen? Zijn de woorden moeilijk of gemakkelijk? Is het verhaal moeilijk of gemakkelijk?

Zou het verhaal echt gebeurd kunnen zijn? Waarom wel/niet?

Kunnen de juryleden zich in Theo herkennen?

Kunnen ze zich in God herkennen? Waarom wel/niet?

Waarom heeft Theo een fluorescerende gloed na zijn ontmoeting met God?

Wie is die God eigenlijk? Hoe had Theo hem zich voorgesteld?

God en Theo wonen in twee verschillende werelden. God kan niet zwemmen, niet in bomen klimmen en weet niet wat een omelet is. Maar hij kan wel over het water wandelen en vliegen. Wat vinden de juryleden hiervan?

Kennen de juryleden nog andere namen voor God?

Vinden de juryleden het verhaal mooi? Boeiend? Interessant? Grappig? Saai? Moeilijk? Om over na te denken? Kunnen ze ook aangeven waarom?

Na het lezen

Het verhaal eindigt met een vraag. God kijkt naar een boom en vraagt zich af of hij op een dag in bomen zal kunnen klimmen, net als Theo. Wat denken de juryleden? Laat hen een vervolg verzinnen en het in een verhaal opschrijven of tekenen.

KJV 2012-2013 (GROEP 2)

Konijntjesbrood / André Sollie (door Inge Umans)

Auteursinfo (zie ook www.villakakelbont.be)

André Sollie werd op 7 juli 1947 in Mechelen geboren. Hij begon in 1971 als illustrator maar ging na een tijdje ook 'schrijven met zijn tekenpotloden'. Hij maakte meer dan 250 boekencovers. In 1986 verscheen zijn eerste poëziebundel: *Soms dan heb ik de pest in*. Sollie is niet onder één noemer te vatten. Hij hanteert verschillende materialen en technieken en komt zo tot uiteenlopende stijlen. Zijn teksten zijn steeds erg poëtisch.

Kort samengevat

De koningin is door het dolle heen: ze is in blijde verwachting van haar eerste kind. Ze wil zo graag een wit konijntje. De koning is ook heel erg blij, maar hoopt dat ze een eekhoorn met een rode staart zal baren. De koning en koningin maken ruzie. Ze dromen elk hun eigen wens...

Thema's

sprookje, zwangerschap, verlangen, fantasie, tweeling

Vóór het lezen

Bekijk samen de cover. Wat zie je? Wat is de titel? Waarover zou dit boek gaan? Bekijk dan de illustraties van eekhoornpjesbrood en konijntjesbrood op de titelpagina. Lees de bijhorende tekst. Welke van deze paddenstoelen bestaat echt? Welke heeft de schrijver verzonnen? Hoe kunnen ze dat zien? Welke paddenstoelen kennen de kinderen nog? Welke kan je eten? Welke niet?

Illustraties

Kennen de juryleden nog andere boeken van André Sollie? Toon bijvoorbeeld *Wachten op matroos*, *De zomertzot*, *Altijd heb ik wat te vieren*, *Een raadsel voor Roosje* ... Vergelijk de illustraties met die in dit boek. Herkennen de juryleden de hand van de illustrator? Wat is anders? Wat is hetzelfde? Welke techniek(en) werd(en) er in dit boek gebruikt? (collage, schilderen, pentekeningen) Vertellen de prenten meer dan de tekst? Vullen ze de tekst aan of beelden ze de tekst gewoon uit? Zijn alle illustraties levensecht of fantasierijk? Wat kunnen de juryleden vertellen over de kleuren? Vrolijk of somber? Uitbundig of sereen? Vinden de juryleden de illustraties mooi? Kunnen ze ook zeggen waarom wel/niet?

Tekst

André Sollie is naast illustrator ook dichter. Toon en lees enkele gedichten voor uit bijvoorbeeld *Altijd heb ik wat te vieren*.

Is *Konijntjesbrood* moeilijk of gemakkelijk om zelf te lezen?

Waarom staan sommige stukjes tekst schuin gedrukt? (De koning of koningin is aan het woord.)

Wat valt je op aan deze stukjes? (Ze rijmen.)

Zou het verhaal echt gebeurd kunnen zijn? Waarom wel? Waarom niet?

Aan de stijl, de zinnen en de woordkeuze is te merken dat de auteur een dichter is. *Konijntjesbrood* is een erg poëtisch boek. Geef enkele voorbeelden en laat de juryleden dan zelf op zoek gaan naar andere voorbeelden. Bijvoorbeeld:

“... nu stond ook haar buik bol van verlangen.”

“Buikje, buikje. Rond en dik. / Een konijntje, dát wil ik.”

Vinden de juryleden het verhaal mooi? Boeiend? Interessant? Moeilijk? Grappig? Leuk? Droevig? Vreemd? Je kan deze woorden op strookjes papier schrijven. Lees ze voor en laat de juryleden de woorden eruit halen die zij van toepassing vinden op het boek. Zorg ook voor blanco strookjes waarop ze zelf woorden kunnen schrijven.

Na het lezen

Maak samen een ander einde aan het boek!

Stel dat de koningin enkel een konijntje had gekregen. Hoe zou de koning reageren?

Stel dat de koningin enkel een eekhoortje had gekregen. Hoe zou zij reageren?

Stel dat de koningin van een poesje zou bevallen zijn. Of een ander diertje... Hoe zouden de koning en de koningin dan reageren?

Lees ten slotte dit gedicht van Paul Biegel voor.

Uit: *Wie knipt de tenen van de reus?* / Jan Smeekens. Davidsfonds/Infodok, 2008 (p. 36)

Wie ligt daar zo warm
op moeders arm?
Wie ligt daar zo te kraaien
en laat zich fijn aaien?
Is 't een haantje, of is 't een hondje?
Heeft 't een snavelkje, of heeft 't een mondje?
Is 't een muisje, of is 't een musje?
Is 't een broertje, of is 't een zusje?

Een been, stokkebeen / Paul Biegel. Holland, 2002.

KJV 2012-2013 (GROEP 2)

Niemand en ik / Bart Mertens & Benjamin Leroy (ill.) (door Frederic Vercaemst)

Auteursinfo (www.villakakelbont.be)

Bart Mertens werd geboren in Halle op 15 december 1980 en woont nu in Mechelen waar hij zakelijk leider is van het figurentheater *De Maan*. De interactie van fantasie en werkelijkheid fascineert hem enorm. Bart heeft nog veel ideeën voor nieuwe boeken, maar hij moet eerst de tijd vinden om ze te kunnen schrijven. Hij houdt ook van lange, verre reizen.

Zijn eerste boek heette *Wat mensen zoal inslikken* (De Eenhoorn, 2010). *Niemand en ik* omschrijft hij zelf als een actuele versie van het scheppingsverhaal.

Benjamin Leroy werd geboren in Neerpelt op 10 februari 1980. Tegenwoordig woont hij in Bevel. Hij is getrouwd met de illustratrice Merel Eyckerman. In 2003 studeerde hij af en sindsdien werkt hij als illustrator. Hij illustreerde een heleboel boeken, tijdschriften en affiches.

In zijn tekeningen vind je emotie, humor en absurdisme. Benjamin houdt ervan om een tekening op te bouwen in lagen, zodat je steeds weer iets nieuws ontdekt en dat liefst in een klein, verborgen hoekje. De dingen zijn mooier met een hoek af, vindt Benjamin. Hij gebruikt graag alles wat er op zijn tekentafel ligt. Toeval speelt daarbij een grote rol: alles kan aanzet zijn tot een tekening.

📄 www.merel-benjamin.be

Kort samengevat

Niemand is alleen en zit zich te vervelen. Plots trekt Iets zijn aandacht. Een springbal, Iets, tikt Niemand aan. Het botst weer weg voor Niemand iets kon doen. Hij rent het achterna en heeft dolle pret. Als ze overal zijn geweest, begint Niemand zich opnieuw te vervelen. Hij mist iets anders, iets meer. Iets tikt en botst voor de laatste keer weg. Niemand volgt en komt zo bij Ik terecht, die haar springbal weggegooid had. Niemand en Ik vinden elkaar en zijn nooit meer alleen.

De makers aan het woord

Bart Mertens (mail, 20 juli 2012, bewerkt voor publicatie):

“Bij het googelen naar recensies voor *Niemand en ik* had ik inderdaad al ontdekt dat ons

boekje was genomineerd voor de kinder- en jeugdjury. Daar was ik natuurlijk heel blij mee. Ik dacht altijd dat enkel boeken van bekende auteurs of illustratoren genomineerd werden. Dat *Niemand en ik* pas mijn tweede boekje is, maakt het allemaal dubbel zo leuk. *Niemand en ik* kan de extra aandacht absoluut gebruiken.

Ik heb ongeveer een jaar aan de tekst van *Niemand en ik* gewerkt. Dat lijkt misschien vreemd omdat het niet zo heel veel tekst is en het verhaaltje in eerste instantie heel eenvoudig lijkt. Ik wou echter graag een boekje schrijven zonder overtollige woorden in. Een tekst die heel erg open kon gelezen worden. Die veel witruimte liet. Een boekje dat wel een mooi afgewerkt verhaal vertelt, maar de lezer vooral uitdaagt om buiten de lijnen van dat verhaal verder te denken. Ik hoop dat de lezers *Niemand en ik* ook zo ervaren.

Ik denk dus dat de belangrijkste boodschap misschien zal zijn om niet ‘gewoon’ het verhaaltje te lezen, maar te gaan zoeken tussen de regels, over de regels heen. Ik denk dat de kracht van *Niemand en ik* vooral ligt in de witruimtes. Het basisverhaaltje in *Niemand en ik* biedt, denk ik, een basis om op verder te denken. Op de achterkant van het boekje staat dat het een hedendaagse versie van het scheppingsverhaal is, maar eigenlijk gaat het veel verder. Voor mij is *Niemand en ik* een boekje over heel veel dingen. Het krijgen van een idee en ervoor kiezen om dat idee te volgen tot het uitmondt in iets moois (bijvoorbeeld). Het gaat dus niet enkel over de schepping van de wereld, maar ook over de creatie van meer alledaagse dingen. Neem bijvoorbeeld de creatie van *Niemand en ik* zelf. Ik kreeg een idee (iets botst mijn hoofd binnen) en ik besluit om dat idee te volgen. Het idee brengt me op heel veel verschillende plaatsen. Maar zoals altijd bij het creëren van iets altijd gaat (of toch bij mij!), kom je op een moment dat je vastzit. Dan laat je heel veel dingen los en laat je je idee de leiding nemen. Je legt je vertrouwen in het idee en uiteindelijk kom je (na heel veel hard werk) uit bij een oplossing, bij de uiteindelijke versie van je boek. Op die manier gaat *Niemand en ik* ook over je geloof volgen, over trouw blijven aan jezelf, over vertrouwen stellen in jezelf maar ook in iets anders...

Niemand en ik gaat dus voor mij over ideeën en het volgen van die ideeën om iets te creëren. Iets te doen waarvan je zelf op voorhand misschien niet had gedacht dat je het kon. Hoe het volgen van een idee kan leiden tot iets dat je stoutste dromen overtreft.

Mijn grote voorbeeld is *Max en de Maximonsters* van Maurice Sendak. Sendak schrijft met enorm veel respect voor kinderen. Hij onderschat zijn lezers niet. Hij schrijft kort en bondig, maar de verhalen die hij vertelt overschrijden hetgeen hij in zijn tekst verwoordt en met zijn tekeningen illustreert.

Het is alleszins een enorme eer om genomineerd te zijn. Om te weten dat zoveel kinderen met heel veel aandacht *Niemand en ik* zullen lezen en bekijken. Dat die kinderen er hun mening over zullen geven. Meningeën die voor mij veel belangrijker zijn dan om het even welke recensie!

Groetjes
Bart”

Benjamin Leroy (mail, 18/07/ 2012, bewerkt voor publicatie)

“Het was de eerste keer dat een boek steeds leger werd, naarmate ik er langer aan werkte. Normaal begin ik met basisideeën, en worden die meer en meer aangevuld, waardoor het eindresultaat heel vol is.

De schoonheid in dit verhaal zit 'm net in het sobere, het kale.

Alles wat ik bedacht leek te veel als ik het in beeld omzette. Hieronder zie je een schets van zo een idee: bijvoorbeeld dat Niemand in een maanlandschap zou wonen, of in een absurde blokkenwereld.

Maar hoe zou ik het beste laten zien hoe eenzaam Niemand zich voelt?

Dat werd letterlijk een heel lege prent! Dat lijkt gemakkelijk, maar is het niet. Het is een schuiven en zoeken, maar vooral: veel weglaten. Toch ben ik ervan overtuigd dat je voelt dat er heel die gedachtengang vooraf is gegaan, dat het gelaagd en rijk is.

Niemand en ik begon voor mij met een mannetje.

Ik was aan *De Zuurtjes* aan het tekenen, een boek dat ik samen met Jaap Robben maakte, en waar ontzettend veel tekeningen voor nodig waren, en plots tekende ik dit:

Dat eenvoudige mannetje was de trigger. Het is gek hoe elk boek op een totaal andere manier ontstaat. Toen ik dit mannetje getekend had, wist ik het: zo kaal, zo sober moet het worden.

Ook grappig om te weten:

ik had een soort 'Adam en Eva' gevoel bij dit verhaal.

Een nieuwe versie van het scheppingsverhaal.

Daarom waren de hoofdpersonages ook bloot:

De uitgeefster vond dat fantastisch en wilde het zeker doen,

maar zei ook heel duidelijk dat naakte figuren sowieso onvertaalbaar zijn:

als ze in Angelsaksische landen bijvoorbeeld ook maar iets naakt zien in een kinderboek, zal het nooit vertaald worden. Daarom heb ik ze maar kleren gegeven.

Ik vond het niet essentieel voor het verhaal, en als zo'n kleine ingreep ervoor kan zorgen dat je boek in meerdere landen vertaald wordt, zou het zonde zijn het niet te doen. (Ondertussen werd *Niemand en ik* al vertaald in Brazilië.)

Ik ben de personages van *Niemand en ik* heel intuïtief beginnen uitwerken.
Als vanzelf kwamen die figuren die tussen kind en volwassenen in lijken te liggen.
Toen bedacht ik me dat er waarschijnlijk nog geen prentenboek bestond waarin dwergen de hoofdrol spelen en dat mijn personages dus dwergen zouden zijn.
Het grappige is dat niemand die bedenking maakt als ie het boek ziet of leest.

Wat het ontstaan van het boek betreft;
dat gebeurde op een heel klassieke manier, de tekst was klaar toen ik aan de prenten begon.
Het bijzondere was dat die tekst op zich erg abstract en gestileerd was.
Ik zocht in de tekeningen naar een manier om het verhaal begrijpelijker en concreet te maken zonder het poëtische en sobere kwijt te spelen. Daarin speelt de leegte een grote rol, eigenlijk is de leegte ook een personage in dit boek.

Eén van mijn inspiratiebronnen voor *Niemand en ik* was de Noorse schrijver Erlend Loe.
Zijn verhalen hebben altijd een absurde inslag, zijn toch erg meeslepend en hebben veel humor.
Loe combineert altijd ogenschijnlijk onlogische elementen, hij confronteert mensen en dingen die niets met elkaar te maken hebben.
Dat geeft onverwachte wendingen en verlopen en daar hou ik ontzettend van.
In *Niemand en ik* bedacht ik de combinatie Niemand – sofa – schriftje – stuiterbal en heb ik geprobeerd die onlogische combinatie toch logisch te maken.

Wat techniek en kleur betreft:
Als ik aan zo'n boek begin, perk ik me graag in:
Ik kies een beperkt aantal kleuren en technieken waarmee ik het moet doen.
Door die beperking moet ik gaan zoeken hoe ik toch kan variëren en uitdiepen.
Zo koos ik voor aardetinten – vulpeninkt – oud papier – potlood
en binnen die elementen kan je beginnen experimenteren.
Wat geeft het als ik schilder met vulpeninkt? (De sterrenhemel bijvoorbeeld moest ik verschillende keren hernemen, omdat vulpeninkt erg vlekkerig blijkt te schilderen.)
Wat geeft het als ik met vulpeninkt over aquarel arceer?
Oud papier kan zowel blanco zijn, als oud millimeterpapier, of oud kalkpapier. Die experimenten zijn altijd het leukst, het echte uitwerken is vaak vloeken en zweten – dan zit het resultaat zo in je hoofd en is het zwoegen om het te krijgen zoals je het in gedachten hebt.
(Of zoals Hugo Claus zei: “boeken schrijven is het leukst als het boek klaar is” ;-)

Over de nominatie: ik was erg verrast over de nominatie.
Het is geen vanzelfsprekend boek, het vraagt veel fantasie en eigen inbreng van de lezer.
Daarom vind ik het bijzonder dat het in deze mooie lijst zit.
Ik beschouw het als een sober doosje, dat als het zich opent een heel kleurrijke, rijke inhoud toont.

Ik ben niet zo'n boodschapper, dus ik hoop vooral dat de jury er plezier aan beleeft.”

Het boek

Het lijkt me belangrijk om eerst en vooral de personages uit dit verhaal voor te stellen. Op die manier kunnen de kinderen het verhaal beter volgen. Het kan verwarrend worden als de eigennamen Iemand en Ik zonder voorstelling gebruikt worden.

Niemand en ik is een poëtisch prentenboek over gevoelens als eenzaamheid, verveling, verlangen, gemis, vriendschap en liefde.

Zoals de auteur zelf aangeeft, zou dit verhaal een moderne versie van het scheppingsverhaal kunnen zijn.

Op het einde van het verhaal laten Niemand en Ik de springbal weer weg stuiteren. Wat zou er daarna gebeuren? Vindt iemand anders de springbal? Wie of wat zou dit zijn? Wat zouden de juryleden doen als ze de springbal vonden?

Bekijk samen met de juryleden hoe de illustraties gemaakt zijn, welke technieken de illustrator gebruikt heeft. Kijk vooral naar de omgeving van de personages. Probeer samen met de juryleden enkele technieken uit.

Merk op dat bij het begin van het verhaal de wereld van Iemand heel leeg is. Hoe meer hij speelt met de springbal, hoe meer kleur en inhoud zijn wereld krijgt.

Wijs de juryleden op de verschillende woorden die de bewegingen en het stuiteren van de springbal aanduiden.

Na het voorlezen

- Praat met de juryleden over eenzaamheid. Wie voelt ze zich wel eens eenzaam? Hoe los je dit op? Wellicht ga je hierna als vanzelf over vriendschap praten.
- Ga aan de slag met de verschillende technieken die Benjamin Leroy gebruikt. Let op de collagetechniek waarmee hij sommige bladeren en vogels gemaakt heeft. Net als hij, kan je met millimeterpapier werken.
- Speel een balspel met de juryleden. Gooi, bots, rol de bal naar elkaar. Noem de eerst de naam van het kind voor je de bal naar hem stuurt. Er zijn veel variaties van dit spel mogelijk.

KJV 2012-2013 (GROEP 2)

Papa, hoor je me? / Tamara Bos & Annemarie van Haeringen (ill.) (door Ann Foulon)

Auteursinfo (zie ook www.villakakelbont.be)

Tamara Bos (1967) is de dochter van filmproducent en schrijver Burny Bos. Ze trad in zijn voetsporen en werd als scriptschrijfster bekend met het op vele zenders uitgezonden *Het paard van Sinterklaas*. Net als haar vader blijft ze dicht bij kinderlijke beleving en weet ze altijd een aardige, verrassende draai aan een verhaal te geven.

Tamara Bos staat bekend om haar warme, fantasierijke verhalen. Ze schrijft over herkenbare onderwerpen en altijd vanuit het perspectief van een kind.

Illustratrice en prentenboekenmaakster **Annemarie van Haeringen** (1959) groeide op tussen twintig katten, drie honden, een pony, konijnen, hazen, schildpadden, muizen, kikkers, kippen... Vandaar dat ze zo goed dieren kan tekenen. Maar ze heeft beslist ook iets met heksen, gezien het grote aantal heksenverhalen dat zij illustreerde.

Annemarie van Haeringen werkt meestal met inkt en aquarelverf, en met kroontjespen, penseel en rietpen op aquarelpapier. Op de vochtige ondergrond laat ze de lijnen uitvloeien waardoor vaart en beweging gesuggereerd worden. Daarnaast gebruikt ze ecoline, potlood, stiften en gescheurd papier.

Kort samengevat

Polle praat tegen zijn vader. Hij beschrijft hoe stil het is in huis. Dat zijn moeder een beetje moet huilen en dat zijn broer Dajo alleen op zijn kamer zit. Polle vertelt over hoe zijn vader ziek werd. Dat het net superlang stratego was. En dat zijn vader absoluut niet wilde verliezen. Hij vertelt over de bloemen en de tantes in huis. En hij praat over vroeger. Over de kermis, het schaatsen en voetbal. Hij weet zeker dat zijn vader hem hoort. Want papa blijft altijd zijn papa.

Vooraf

De kinderen zijn wellicht nog wat jong om stratego als gezelschapspel te kennen. Vertel over het bordspel dat uit een rood en een blauw leger bestaat. Elk leger bestaat uit 40 stukken en de twee legers staan in verschillende rijen tegenover elkaar. De bedoeling is het ene leger de vlag van het andere leger veroveren. Helemaal leuk is het als je een exemplaar van het spel kan tonen. Laat de juryleden de pionnen vergelijken met de mannetjes op de illustraties.

Tekst

De tekst in dit verhaal is eenvoudig. Merken de juryleden dat de taal luchtig is? Merken ze ook alle dingen die tussen de regels gezegd worden? Pijnlijke woorden als kanker, sterven en dood komen bijvoorbeeld niet letterlijk echt aan bod.

Het verhaal werd geschreven vanuit het standpunt van een kind en klinkt daardoor misschien minder droevig.

Terwijl je het verhaal leest, word je stil en ontroerd. Soms staat er iets waarvan je gaat glimlachen. Dit zorgt ervoor dat dit een ontroerend mooi verhaal is, ook al gaat het over iets droevigs.

Het verhaal heeft een mooi evenwicht tussen verdriet en eerlijkheid. Van afscheid nemen en samen blijven en herinneren ophalen. Haal enkele voorbeelden aan:

- de kriebels in de buik bij de ziekenhuislift die op en neer zoeft (p. 11)
- ‘Papa is niet meer,’ zei ze. Dat vond ik raar, want je kon al een hele tijd niet meer lopen. Waar was je dan heen gegaan? (p. 14)
- Toen ging mama de school bellen. Dat ik vandaag niet kwam. Dat vond ik wel jammer, want we zouden gaan schaatsen. (p. 15)
- Toen zei je het opeens. Iedereen viel stil. Niemand zei nog wat. Gek vond ik dat. (p. 21)
- Zo gaat het soms. Je bent niet altijd de baas. Dat weet jij ook, papa.
‘Weet je nog papa, dat we naar de kermis gingen’, ‘Weet je nog papa, dat we gingen schaatsen?’ en ‘Nu je dood bent, durf ik het wel te zeggen. Heel soms vond ik het jammer dat je mijn vader was, heel, heel soms. Dat was meestal op het voetbalveld.’ (p. 39)

Teruggekeerd van de crematie blijft Polle in gesprek met zijn vader: ‘Meteen toen ik het huis binnen kwam, wist ik het. Papa, je bent weg, echt weg. (...) Mam hoopt dat je op een wolkje zit. Ergens boven in de lucht. En dat je naar ons kan kijken. (...) Ik vind het fijn om tegen je te praten. Ook al zeg je niks meer terug. Ik blijf tegen je praten. (...) Want je blijft altijd mijn papa. En ik weet dat je me hoort.’ Vinden de juryleden dat raar? N.a.v. dit fragment kan je met de juryleden filosoferen over de dood.

Dit verhaal zal vast ook de kinderen ontroeren. Bespreek na het voorlezen het verhaal.

In de illustraties beleven de stratego-mannetjes verhaal. Dat maakt Polles verhaal wat afstandelijker en zachter. Wat vinden de juryleden van de stratego-vergelijking? Is het duidelijk? Fantasievol? Past het bij het verhaal? Hadden ze liever Polle op de plaatjes gezien?

Vertel dat Polle de kanker als een ziekte ziet waarbij gemene soldaatjes in je lichaam alles stuk maken. Maar gelukkig geeft de dokter een medicijn waarin een heleboel goede en sterke soldaatjes zitten die de gemene soldaatjes verjagen. Maar één gemeen soldaatje verstopte zich en kwam tevoorschijn toen iedereen weg was. En toen begon het hele gevecht opnieuw. Het lijkt wel superlange stratego. Meestal

is stratego leuk om te spelen, maar dit was niet leuk. Het duurde te lang en niemand leek te winnen. Tot de soldaatjes wonnen. Haal er eventueel *De dokter en het leger van Davy* bij, waarin een ziekte ook vergeleken wordt met een leger. Daar loopt het wél goed af.

De kracht van de illustraties

De prenten zijn al heel pakkend in hun eenvoud. Vertel het verhaal opnieuw aan de hand van wat er op de illustraties te zien is.

Het verhaal werd sober en eenvoudig geïllustreerd met prenten van soldaatjes. Het beperkte kleurgebruik van rood en blauw geeft de tekeningen een bijzondere kracht. De goede/sterke en de slechte/gemene soldaatjes komen hierdoor goed toch hun recht.

Bekijk samen met de juryleden de strijd van de soldaatjes. In het begin van het boek denken de blauwe soldaatjes dat de strijd gestreden is. Ze zitten lekker uit te rusten, terwijl de gewapende rode soldaatjes komen aansluipen. In het gevecht (p. 10-17) dat erop volgt, sneuvelt één van de blauwe soldaatjes. Op p. 21 brengen zijn vrienden hem naar zijn laatste rustplaats. Kijk naar de hoofden van de blauwe soldaat-vrienden. Ze zijn er zichtbaar kapot van. Let op de gebogen schouders van de blauwe soldaatjes, op de rode vlag als teken van overwinning en op de verwelkte bloemen die het verdriet weergeven.

Tussen de illustraties over de strijd, zien we ook andere momenten uit het leven van de blauwe bevelhebber, momenten waarover Polle vertelt: op de kermis (p. 22), op een bed dat 'zoemt' (p. 25), schaatsend (p. 27) en met een stok (p. 35)

Op de laatste bladzijde is de achtergrond voor het eerst niet wit, er is een roze gloed gekomen, als een zonsopgang. De soldaat-papa zit te zwaaien op een wolk. Deze prent verzacht de afloop van het verhaal.

Afronding

Dit boekje nodigt uit tot een gesprek over sterven en troost. Probeer de klemtoon te leggen op de sterkte van het boek: de manier waarop het vertelt over ziekte, dood en houden van elkaar. Benadruk Polles troostrijke gedachte: 'Ik blijf tegen je praten. Om je te vertellen wat er gebeurt. En wat er is gebeurt. Want je blijft altijd mijn papa. En ik weet dat je me hoort.' (p. 43)

KJV 2012-2013 (GROEP 2)

Siebe wil een papa kopen / Moniek Vermeulen & Leen Van Durme (ill.)
(door Els Debuyck)

Auteursinfo (zie ook www.villakakelbont.be)

Moniek Vermeulen (°10/07/1959, Sint-Niklaas) gaf bijna 25 jaar les. In die jaren schreef ze al verschillende boekjes voor educatieve uitgeverijen. Uiteindelijk bleef ze thuis om zich ten volle aan het schrijven te kunnen wijden. Moniek schreef onder meer verschillende toneelstukken en is ook een bekende naam als het gaat om uitgewerkte vieringen en teksten voor communieliedjes.

Moniek is getrouwd met Frank Pollet, die ook kinder- en jeugdboeken schrijft. Haar grootste hobby's zijn lezen, lekker koken en voor Frank en hun ezels zorgen.

🔗 www.moniekvermeulen.be

Leen Van Durme (°08/08/1974, Brussel) ging naar de kunsthumaniora en studeerde af als grafische - en reclamevormgever aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Gent. Sinds 2002 werkt ze als zelfstandig auteur/illustrator en vormgever. Ze heeft eigen werk uitgebracht, maar illustreerde ook verhalen van andere auteurs.

Leen werkt meestal op basis van aquarel in combinatie met (kleur)potlood, vetkrijt, bister... Het liefst schildert ze in blauw en geel. Kleuren die je ook aan zee vindt, want daar brengt ze graag haar tijd door. De fraaie kleurschakeringen zijn typisch voor haar eenvoudige maar fantasievolle tekeningen.

🔗 www.leenvandurme.be

Kort samengevat

Mette heeft geen papa. Siebe wel. Als Mette ook een papa wil, wil Siebe haar helpen. Maar waar haal je een papa? Koop je papa's in de winkel? Of groeien ze in de tuin? Net wanneer Siebe een oplossing gevonden heeft, komt Mette zelf met nieuws.

Bespreking

Over *Ik vind...*

Beste begeleider, als je praat over boeken, laat de lezers altijd beginnen met '*Ik vind* dit boek ...' en nooit met 'Het is een ... boek'. Wie met *Ik vind* begint, toont meteen respect voor de mening van de ander.

(Zie ook: *Methode Chambers* op <http://kfv.be/begeleiders/handboek.php>)

Basisvragen

- Wat vond je leuk aan het boek?
- Waar had je meer over willen lezen?
- Waren er dingen die je grappig vond?
- Was er iets dat je nog nooit in een boek was tegengekomen?

Algemene vragen

- Wat dacht je over het boek toen je het boek voor het eerst zag en je nog niets gelezen had? Hoe denk je daar nu over?
- Ken je andere boeken die hierop lijken?
- Zou je het verhaal ook leuk vinden zonder de illustraties?
- Zou je het verhaal begrijpen zonder de tekst (als je enkel de illustraties zag)?
- Vind je dat de tekst en de illustraties goed samen passen in dit boek?
- Als jij dit boek had geschreven, wat had je dan anders of beter gedaan?
- Was er iets in dit boek dat je zelf ook hebt meegemaakt?
- Wat ga je anderen over dit boek vertellen?

Speciale vragen

- Wie vertelt het verhaal? (Wie is de verteller?)
- Hoe lang duurt het verhaal?
- Wat kan er gebeurd zijn met Mettes papa?
- Heeft Siebe ook een mama?
- Kan dat: een papa in je hoofd? Wat is een dichtbij-papa?
- Was je verrast dat Siebe aan meester Frank dacht om de nieuwe papa van Mette te worden?
- Wat doet de boom in het verhaal? Heb jij ook zo'n plekje? Zou je zo'n plek willen?
- Vind je de titel goed gekozen of weet je nog een leuke titel? Vind je het een opvallende titel? Waarom wel/niet?
- Vind je Siebe lief? Vertel...

Meer bespreken

Vraag de kinderen om op te sommen welke *verschillende gezinsvormen* er bestaan. Laat hen ontdekken en ervaren dat er meer mogelijkheden zijn dan je op het eerste zicht zou denken. Noteer hun antwoorden kort op een groot blad papier. Bijvoorbeeld mama & papa, twee mama's & twee papa's, twee 2 mama's, twee papa's... Wat kan een voordeel zijn? Wat kan een nadeel zijn? Voel je je goed bij je eigen gezinssituatie is?

Je kan *het verhaal reconstrueren* aan de hand van de *illustraties*. Geef elke lezer één of enkele illustraties. Leg zelf de eerste en laatste illustratie en laat de kinderen uitzoeken welke prenten er in welke volgorde tussen moeten.

Wat vinden de lezers van de volgende *citaten* uit het boek? Lees de stukjes voor of laat een kind ze voorlezen. Diep verder uit waar dat kan.

- 'Mette heeft geen papa. Niet meer. Lijkt me fijn, denkt Siebe. Geen boze papa met lange armen, zoals de mijne. Lekker geen papa.' (p. 7)
- 'Siebe kijkt omhoog. Er komt een voet van tussen de bladeren. En nog een. Dan volgen twee benen. De rest van Mette volgt ook. Wow, denkt Siebe.' (p. 11)
- 'Ben je blij dat je geen papa hebt?'
Mette kijkt hem streng aan.
'Ik heb wel een papa,' zegt ze fel.
Siebe kijkt verbaasd.
'Waar is hij dan?'
'Weg,' zegt Mette. 'Heel ver weg.'
'Zie je hem soms?' vraagt Siebe verder.
'In mijn hoofd zie ik hem.
En in de boom praat ik met hem.'
Siebes ogen worden groot.
'In de boom?'
'Ja,' zegt Mette.
'In de boom praat ik met de papa in mijn hoofd.'
'Wil je graag een dichtbij-papa?' vraagt Siebe.
'Ik weet het niet,' zegt Mette. 'Is dat fijn?'
'Soms,' zegt Siebe.
'Maar soms is het niet leuk.
Soms is hij boos.
Dan moet ik vroeg naar bed.'
'Wanneer is het wel fijn?' (p. 14-15)
... laat de lezers hier zelf ook aanvullen
- 'Mama, waar heb jij papa gekocht?'
Mama kijkt Siebe met grote ogen aan.

'Papa gekocht?' vraagt ze.
'Hoe kom je erbij?'
Siebe haalt de schouders op.
'Een papa koop je niet,' gaat mama verder.
Er komen rimpels in Siebes voorhoofd.
'Nee?'
Mama lacht.
Ze wrijft over Siebes hoofd.
'Ik kwam je papa tegen.
Zomaar, in de bieb.
Toen was hij nog geen papa.
Ik vond hem heel lief.
Hij vond mij heel lief.
Na een tijd vond ik hem de allerliefste.
Nog later werd hij papa.
Van jou. (p. 18)

- p. 20: over Siebe die bedenkt wie de nieuwe papa voor Mette zou kunnen worden.
- p. 23: het briefje dat Siebe voor meester Frank schrijft. Wat zou meester Frank kunnen antwoorden?
- p. 27-28: vanaf 'Ik heb groot nieuws!' Je kan het stukje samen lezen: de begeleider is verteller, één iemand leest de rol van Mette, een ander de rol van Siebe. Wat vinden de lezers van Mettes twee mama's?

Online

Op www.tkwadraat.be en www.rosadoc.be vind je informatie over kinder- en jeugdliteratuur over holebi-ouders. Weten de kinderen waar holebi voor staat?

Misschien leuk om met de lezers naar het verhaal te luisteren van Luke en Ward, Nederlandse kinderen die opgroeien met twee moeders. Jammer dat het interview nogal rommelig gebracht wordt. Het duurt 5 minuten. (www.youtube.com: Villa Life – mijn verhaal – twee moeders)

Illustrator

Wie maakte de illustraties voor dit boek?

BELANGRIJK!

Geef een lolly of een snoepje (of een schouderklop of...) aan de lezers die het antwoord op die vraag weten! Bravo!

Ik vind het enorm belangrijk dat je de lezers meegeeft dat ze bij elk boek de naam van de auteur én de naam van de illustrator onthouden.

- Hebben de kinderen al van Leen Van Durme gehoord? Toon anderen boeken die zij illustreerde.
- Wat vinden de kinderen van de illustraties? In een recensie schrijft Annelies Marin: ‘De tekst (...) wordt verrijkt met vrolijke illustraties die het thema luchtig maken. De prenten zijn niet heel creatief en sober en doen sterk denken aan de afbeeldingen uit schoolboeken.’ Vinden de kinderen dit ook? Of niet?
- Als je voelt dat de kinderen veel te vertellen hebben over de illustraties, kan je hier dieper op ingaan. Zoek bijvoorbeeld boeken uit in de bib met verschillende illustraties of leg verschillende geïllustreerde KJV-boeken naast elkaar. Welke illustraties vinden de kinderen sober, druk, schoolboekachtig, origineel, raar... Kunnen illustraties een boek ‘maken’ of ‘kraken’? Geef extra uitleg hierover, zoek voorbeelden. Kennen de kinderen namen van illustratoren? Weten ze dat onze Belgische illustratoren vaak prijzen winnen? Het boek *Buiten de lijntjes gekleurd* van Marita Vermeulen (Lannoo, 2006) kan inspireren om het over illustraties te hebben.

Meer lezen

(zie ook www.holebi.info)

3+: *Een wereldwondertje KID* (over een kind van een vader en een moeder)

3+: *Een wereldwondertje KID ma-ma* (over een kind van 2 moeders)

3+: *Een wereldwondertje KID* (over IVF)

3+: *Een wereldwondertje KID* (over eiceldonatie)

4+: *Twee pappa's voor Tango* / Edith Schreiber-Wicke & Carola Holland (De Vries-Brouwers, 2006)

4+: *Vaderdag met twee mama's* / Karin Wijnhoven (GigaBoek, 2010)

4+: *Arwen en haar papa's* / Jarko De Witte van Leeuwen (2009)

4+: *Koning en Koning* / Linda de Haan & Stern Nijland (Gottmer, 2008)

tot 6 jaar: *De mama's van Sterre* / Gea van Beuningen & Tinne Van den Bossche ('t Verschil, 2011)

tot 8 jaar: *Bij mij thuis: gedichten* / Bianca Bloemen & Sara Kroos (Veen, 2008) (over verschillende gezinssituaties)

8+: *Hannah en het raadsel van de stilte* / Kaat Vranken (Querido, 2001)

9+: *De meester heeft een vriend* / Bruno Boen (Clavis, 1997)

9+: *Ik heb twee moeders* / Marja Vos (2009)

9+: *Confetti conflict* / Carry Slee (Van Holkema & Warendorf, 1996)

Voor oudere lezers, maar toch even meegeven:

10+: *Lekker wakker* / Lydia Rood (Leopold, 2000)

12+: *Mijn moeders zijn lesbisch en ik ben ook normaal* / Odiel Reef (Sjaloom, 2000)

Over deze twee boeken vind je een bespreking door Mieke Maerten terug op www.rosadoc.be, klik op ‘In de kijker’.

Noot

Voor de KJV-boeken noteren veel kinderen iets in hun leesdagboek. Stimuleer hen om (daarnaast) een schrift bij te houden waarin ze alle titels van de boeken die ze lezen, noteren. Mét daarbij de auteur en

de illustrator van het boek en de datum. Leuk voor later of om tips door te geven aan anderen! Om je de boeken later te herinneren, helpt het als je ze een quotering geeft van 'geniaal' tot 'volkomen overbodig'. Bijvoorbeeld:

- +++! geniaal
- +++ bloedmooi
- ++ een dikke aanrader
- + een aanrader
- +/- sommige dingen goed, andere niet
- heb ik echt niet graag gelezen
- volkomen overbodig

Laat de kinderen eventueel hun eigen systeem van quotering bedenken.